

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 บททั่วไป ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 กำหนดให้บุคคลมีความเสมอภาคในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, หน้า 15) และหมวดที่ 5 แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แผนนโยบายด้านศาสนา สังคม สาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80 กำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, หน้า 23) ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาอย่างครอบคลุม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกๆ ด้าน ประกอบกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ การทบทวนสภาพปัญหาการจัดการศึกษาที่ผ่านมา รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของบริบทต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้นำไปสู่การจัดการรอบทิศทางทางการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดหลักการไว้ว่าจะมีการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม พัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติและบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศมีความมั่นคงเป็นธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” ดังนั้นทิศทางการพัฒนาประเทศจึงต้อง

วางนโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และอยู่บนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เน้นประเด็นหลัก 3 ประการ คือ (www. kroobannok.com, อ้างถึงใน สำนักการศึกษา, 2554, หน้า 19)

(1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตร และเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงคนเก่ง คนดี และมีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครูได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

(2) เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษาด้วย

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีการเน้นให้มีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในหลายมาตรา ดังนี้ มาตรา 9 กำหนดว่า การจัดการระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หน้า 3-4) มาตรา 24 กำหนดว่าการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หน้า 7-8) มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หน้า 9) และมาตราที่ 58 กำหนดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และ

ต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หน้า 16-17) ซึ่งจะเห็นได้ว่าเน้นให้มีการจัดการการศึกษา โดยให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วม ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียว โรงเรียนกับชุมชนต้องร่วมมือกัน ซึ่งความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นหัวใจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาชุมชนและสังคม โรงเรียนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนในทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้นำของโรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญยิ่งและยังมีบทบาทในฐานะผู้นำของชุมชนอีกด้วย นอกจากการบริหารงานภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพแล้ว การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนก็ต้องมีจุดหมายและกระบวนการต่าง ๆ โดยผู้บริหารต้องให้ทุกคนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมและปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549, หน้า 194)

โรงเรียนกับชุมชนจึงอยู่ในฐานะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันซึ่งกันและกัน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น จะต้องทำทั้ง 2 ลักษณะ กล่าวคือ การนำกิจกรรมภายในโรงเรียนออกสู่ประชาชน และนำเอาชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ทั้งนี้ต้องเป็นไปด้วยความจริงใจ มีความเรียบง่าย กระทำอย่างต่อเนื่อง มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับสภาพและศักยภาพของชุมชน (กมล คำลั้งหาญ, 2546, หน้า 18) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กล่าวถึงขอบข่ายงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนออกเป็น 6 งาน คือ งานการให้บริการชุมชน งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และงานประชาสัมพันธ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 256) จากขอบข่ายการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนที่กล่าวมาต้องใช้หลักการการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลาสถานที่ตามสถานการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักว่า “ความสัมพันธ์ระดับบุคคลจะพัฒนาเป็นความสัมพันธ์ระดับหน่วยงาน” ดังนั้นแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญที่สุดคือ “การยอมรับในความเป็นคน เคารพในความคิดและพฤติกรรมของคนที่ไม่แสดงออก” และ “จงปฏิบัติต่อคนอื่นเหมือนกับที่ต้องการให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 249) ดังนั้นกิจกรรมที่จัดต้องมีความหลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำและที่สำคัญคือ โรงเรียน และชุมชนต้องมีการพัฒนาไปพร้อมกัน

จากการไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดบางปะกอก พบว่า การดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร ยังมีสภาพการดำเนินงานที่ไม่ราบรื่น เช่น ชุมชนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมน้อย แต่ละฝ่ายไม่เข้าใจหน้าที่และบทบาทของตนเอง ขาดการประสานงานที่ดี ตลอดจนการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่พัฒนาเท่าที่ควร (ถวัลย์ มหิมา, 2555, 20 ธันวาคม) ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร จึงต้องการศึกษาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร เนื่องจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน เป็นภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการบริหารจัดการด้านการศึกษา และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับความร่วมมือจากชุมชนทั้งด้านทรัพยากร บุคคลและงบประมาณอย่างเต็มที่ เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาส่งผลต่อเยาวชนในชุมชนให้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพัฒนาประเทศชาติ ให้สามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างมีความสุข อีกทั้งยังนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา และเรียนรู้อย่างเป็นระบบในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน

ปัญหาการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้มีปัญหาคำถามวิจัยดังนี้

1. การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด
2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ตำแหน่ง และ โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานครควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. การดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก
2. การดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกัน
3. การดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง มีความแตกต่างกัน
4. โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน (ขนาดเล็ก, กลาง, ใหญ่ และใหญ่พิเศษ) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จำนวน 345 คน (ข้อมูลสถิติปีการศึกษา 2555)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วีสกี, 2551, หน้า 191) ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 182 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม

2.1.1 เพศ

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.2 ตำแหน่งผู้ตอบ

2.1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน

2.1.2.2 ครูผู้สอน

2.1.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.3 ขนาดโรงเรียน

2.1.3.1 ขนาดเล็ก

2.1.3.2 ขนาดกลาง

2.1.3.3 ขนาดใหญ่

2.1.3.4 ขนาดใหญ่พิเศษ

2.2 ตัวแปรตาม

การดำเนินงานขบข่ายงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครอบคลุม 6 งาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 256) คือ

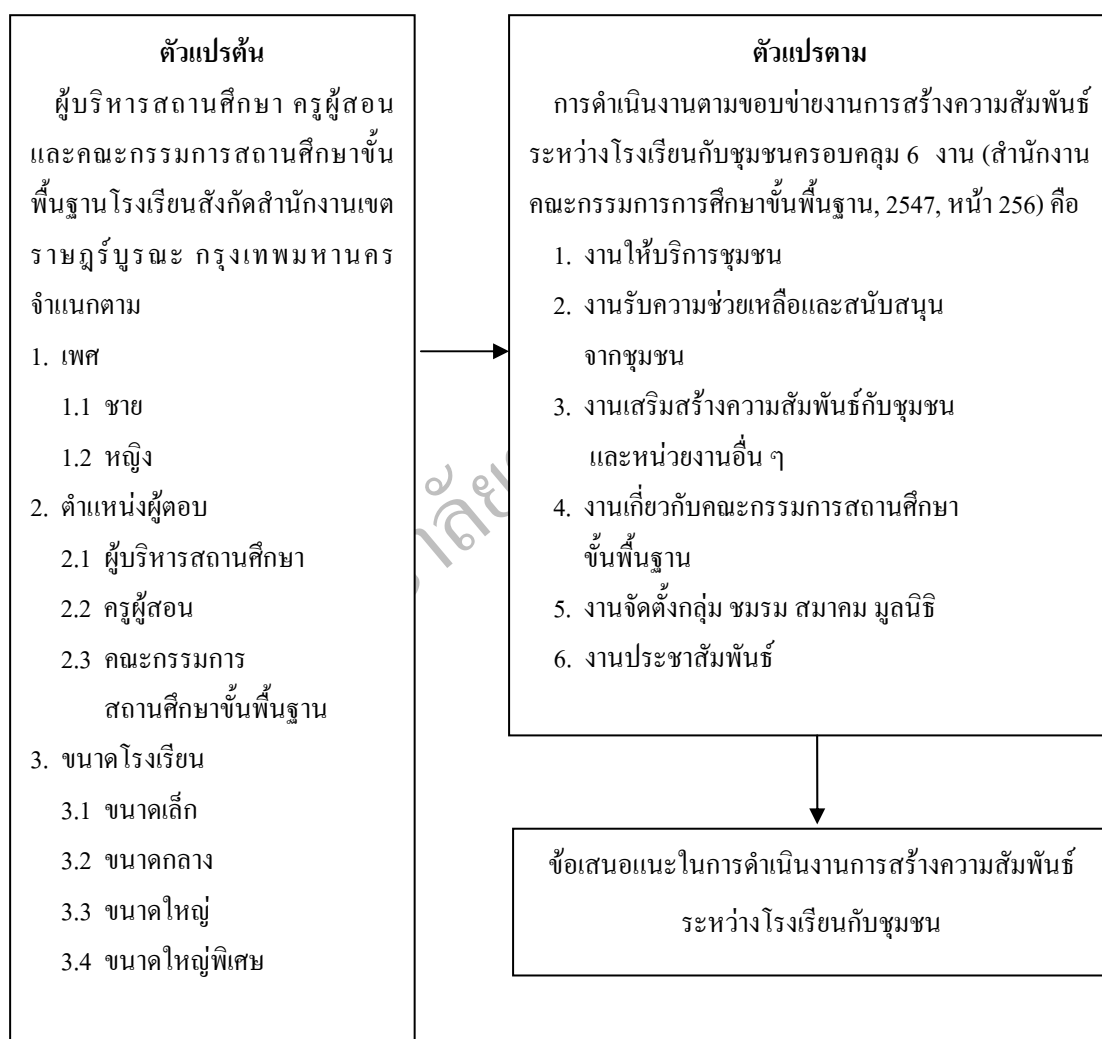
1. งานให้บริการชุมชน

2. งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน

3. งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ

4. งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ
6. งานประชาสัมพันธ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงาน หมายถึง การวางแผน การบริหาร การจัดการ การปฏิบัติงาน เกี่ยวกับงานบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อความมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เพิ่มพูนประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

2. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งในด้านทรัพยากร ด้านความคิด ด้านการสนับสนุนนโยบาย และด้านปฏิบัติการ โดยงาน 6 ด้าน ดังนี้

2.1 งานให้บริการแก่ชุมชน หมายถึง การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ โดยมีการวางแผนการทำงาน การกำหนดนโยบายแนวทางในการปฏิบัติงาน และการจัดบุคลากรให้คำแนะนำด้านวิชาการ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของชุมชน เช่น การจัดแหล่งนันทนาการในโรงเรียน การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นศูนย์การศึกษา เป็นต้น

2.2 งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาโรงเรียน เช่น กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันลอยกระทง กิจกรรมแห่เทียนเข้าพรรษา เป็นต้น โดยโรงเรียนมีการสำรวจความพร้อมของชุมชนแล้วไปขอรับความช่วยเหลือ ทั้งในด้านทุนทรัพย์ แรงงาน ความร่วมมือ ในด้านการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรม เช่น การเชิญบุคคลภายนอกเข้าเป็นวิทยากรในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น การขอความร่วมมือหรือช่วยเหลือจากชุมชนด้านวิชาการ เป็นต้น

2.3 งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ หมายถึง งานที่โรงเรียนให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่นตามโอกาสในการพัฒนาชุมชน โดยมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของชุมชน แล้วกำหนดนโยบาย เป้าหมายวางแผนปฏิบัติงานที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.4 งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง งานที่โรงเรียนต้องดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง พ.ศ. 2553 เช่น เสนอแนวทางกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

2.5 งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ หมายถึง การแสวงหาแนวทางและความร่วมมือจากชุมชน ในการจัดการศึกษา และพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อม โดยโรงเรียนเปิดโอกาส

ให้ชุมชนได้มีโอกาสจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ ประชุมหาแนวทาง กำหนดชื่อ นโยบาย และวัตถุประสงค์ โดยบุคลากรภายในโรงเรียนควรเข้าร่วม เป็นสมาชิก เพื่อประสานงานและอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม

2.6 งานประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารภายในโรงเรียนให้ชุมชน รับทราบ เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้รูปแบบการนำเสนอข่าวสารที่ น่าสนใจ เช่น การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำวารสารโรงเรียน จดหมายข่าว การจัดนิทรรศการ เป็นต้น ผ่านคณะกรรมการที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างเป็นทางการ

3. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตราชบุรี บูรณะกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบางปะกอก โรงเรียนรัตนจินะอุทิศ โรงเรียนวัดแจ้งร้อน โรงเรียนวัดสารอด โรงเรียนวัดสน และโรงเรียนวัดประเสริฐสุทธาวาส

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ของ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอก แบ่งเป็น 4 ขนาด คือ

4.1 ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,001 คนขึ้นไป ได้แก่ โรงเรียนวัดบางปะกอก

4.2 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,001 - 2,000 คน ได้แก่ โรงเรียนรัตนจินะอุทิศ

4.3 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 – 1,000 คน ได้แก่ โรงเรียนวัดแจ้งร้อน โรงเรียนวัดสารอด และโรงเรียนวัดสน

4.4 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 301 คน ได้แก่ โรงเรียน วัดประเสริฐสุทธาวาส

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

6. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

7. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร โดยไม่รวมกรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวนหนึ่งคน และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เป็น กรรมการและเลขานุการ

8. ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่ตั้งที่อยู่อาศัยที่แน่นอนอยู่ในท้องที่สำนักงานเขตราชบุรี บูรณะกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร
2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ตำแหน่งและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร
3. ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร
4. นำข้อมูลมาใช้พัฒนา และกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนของสถานศึกษา